

TRAJNOST IN OBSTOJNOST ARHIVSKIH DOKUMENTOV

Jedert Vodopivec Tomažič
Center za konserviranje in restavriranje
Arhiv Republike Slovenije
Ljubljana, 7. april 2015

VSEBINA

- RAZLIKE IN PODOBNOSTI med arhivskim, knjižničnim in muzejskim gradivom
- ZVRSTI GRADIVA
- VZROKI IN VRSTE POŠKODB
- KRITERIJI za K-R POSEGE
- UPORABA (čitalnica, razstave)
- TRAJNA HRAMBA

Predstavljeno na primerih iz CK-R Arhiva RS

RAZLIKE IN PODOBNOSTI med arhivskim, knjižničnim in muzejskim gradivom

MUZEJI: predmeti

GALERIJE: likovna dela

KNJIŽNICE: knjige

ARHIVI: dokumenti

RAZLIKE IN PODOBNOSTI med arhivskim, knjižničnim in muzejskim gradivom

MUZEJI: predmeti

GALERIJE: likovna dela

KNJIŽNICE: knjige

ARHIVI: dokumenti

VSEBINA !!!!!

ZVRSTI GRADIVA V ARHIVIH

LISTINE

SPISOVNO GRADIVO

KNJIGE

KARTOGRAFSKO

GRADIVO

NAČRTI

PLAKATI

FOTOGRAFIJE,
RAZGLEDNICE, FILM

PEČATI

MATERIALI V ARHIVSKEM GRADIVU

PERGAMENT,
PAPIR,
ČRNILA, TINTE, TUŠI,
TISKARSKE BARVE
FOTO ZAPISI
FONO ZAPISI
ODTISI V VOSEK
E-ZAPISI

VZROKI POŠKODB

ZUNANJE NARAVE

- VLAGA, SVETLOBA
- POŽAR, POPLAVA,
- INSEKTI,
GLODALCI
- ČLOVEK: pogosta raba, malomarnost, prah, rja.....

NOTRANJE NARAVE

1. KAKOVOST IZDELAVE
2. KAKOVOST MATERIALOV
 - ČRNILA, TINTE, BARVE
 - KAKOVOST NOSILCA (papir, pergament, filmski trak.....)

POŽAR.....POPLAVA

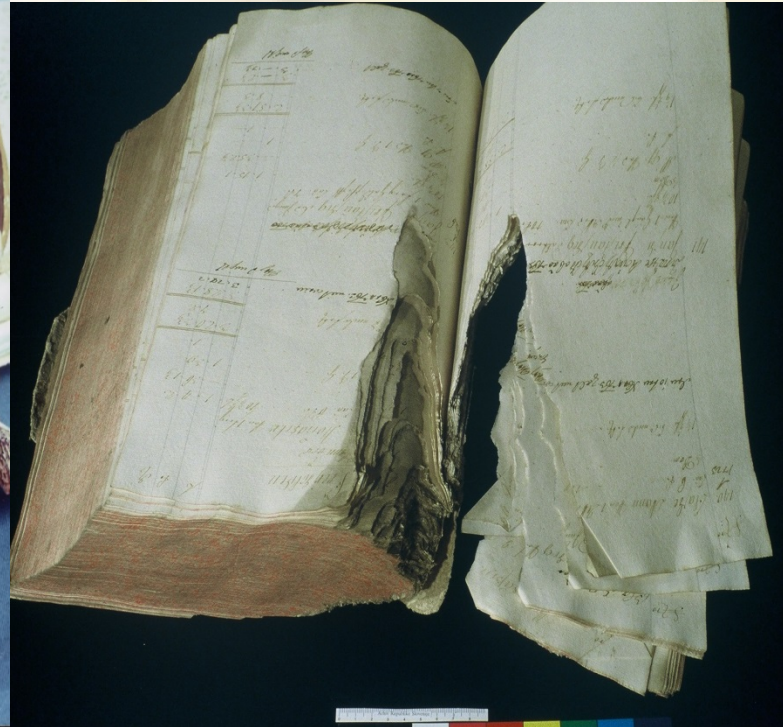
VODA...VLAGA

PRAH

INSEKTI, GLODALCI

ČRNILA, BARVILA, TINTE

SLABA KAKOVOST: MATERIALOV in IZDELAVE

ARHIV REPUBLIKE SLOVENIJE
ODELEK ZA KONSERVACIJO IN RESTAVRACIJO

4

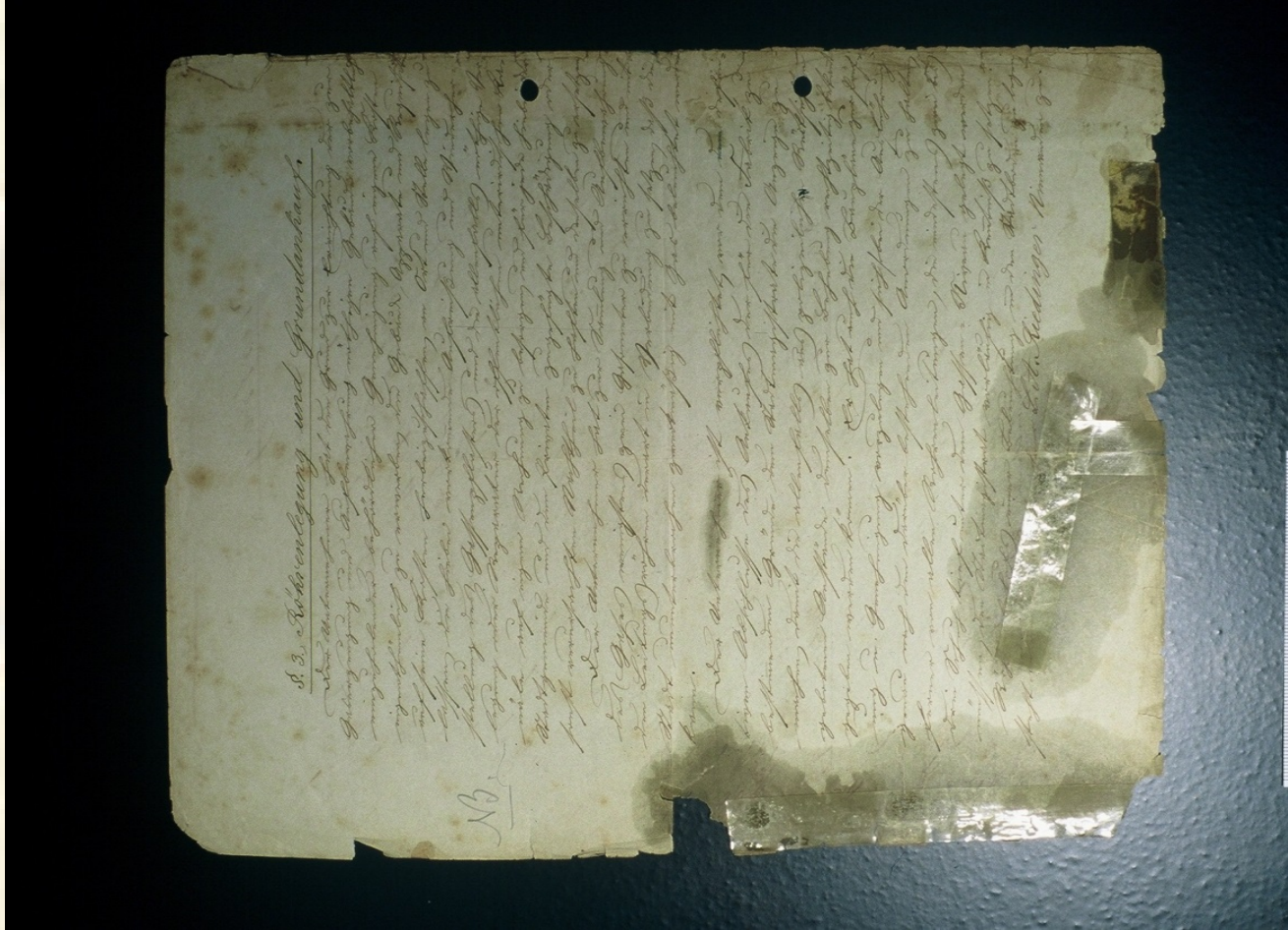

ARHIV REPUBLIKE SLOVENIJE
ODELEK ZA KONSERVACIJO IN RESTAVRACIJO

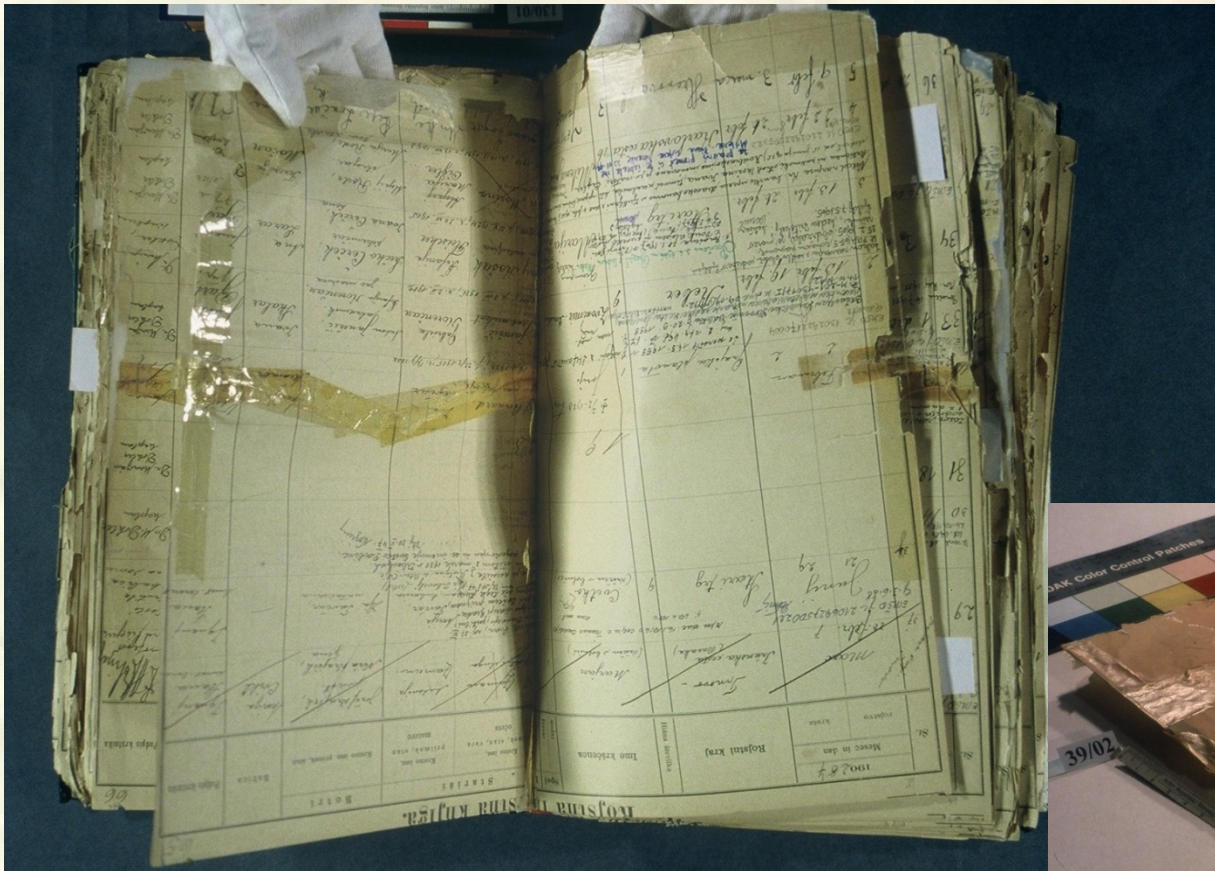
1

SAMOLEPILNI

trakovi, folije, nalepke

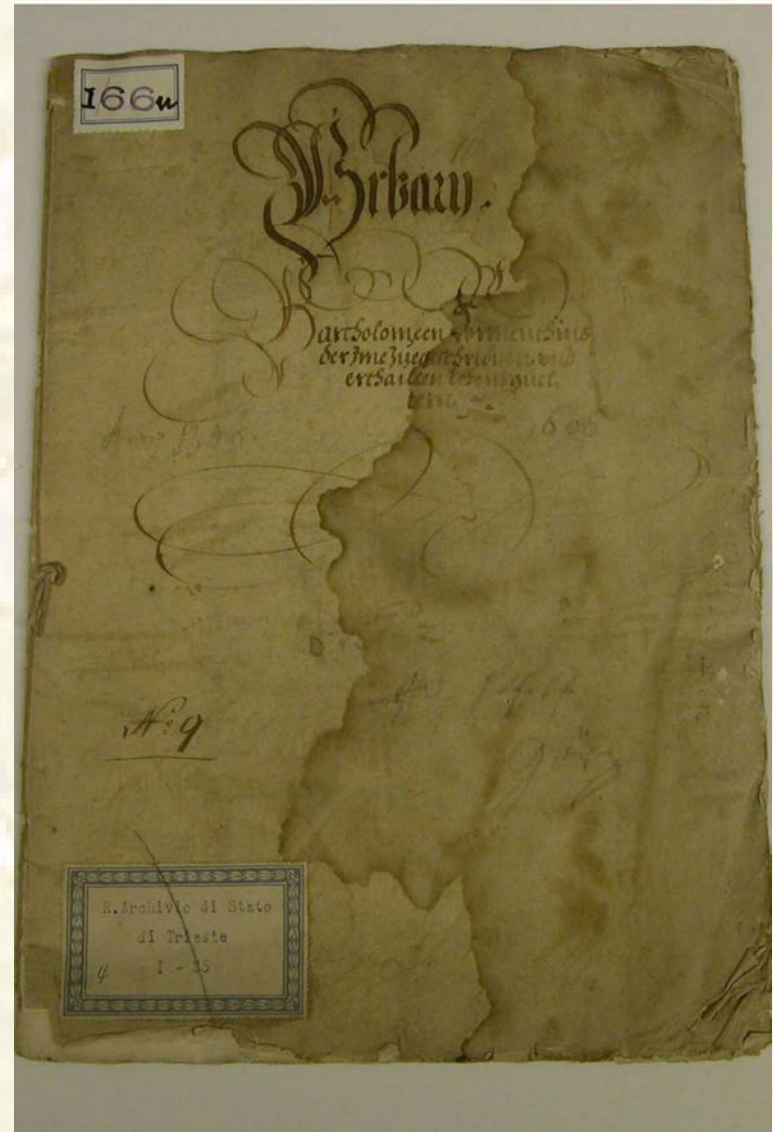

POGOSTA UPORABA

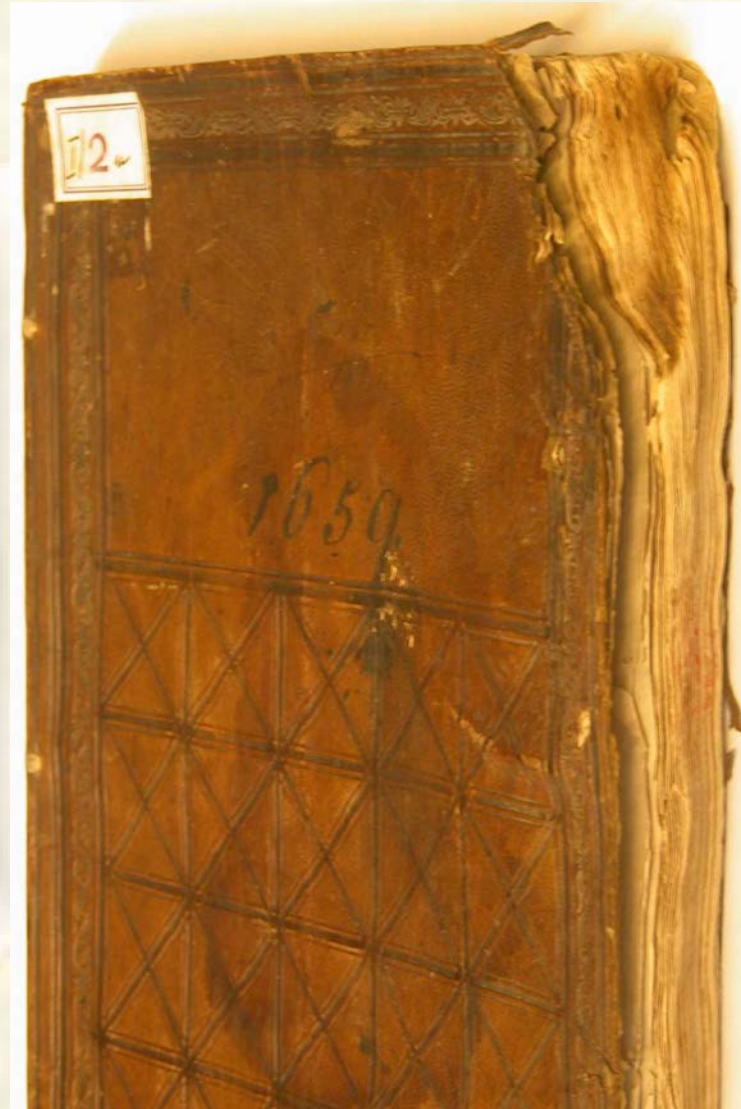
I - ODLIČNO

- NI POŠKODB NA VITALNIH DELIH

II - DOBRO

MANJŠE
POŠKODBE NA
NE
VITALNIH
MESTIH

III - SLABO

- POŠKODBE NA VITALNIH MESTIH

IV - KRITIČNO

- ZELO HUDE
POŠKODBE NA
VITALNIH MESTIH

K-R POSEGI:

zahtevni, zamudni, dragi

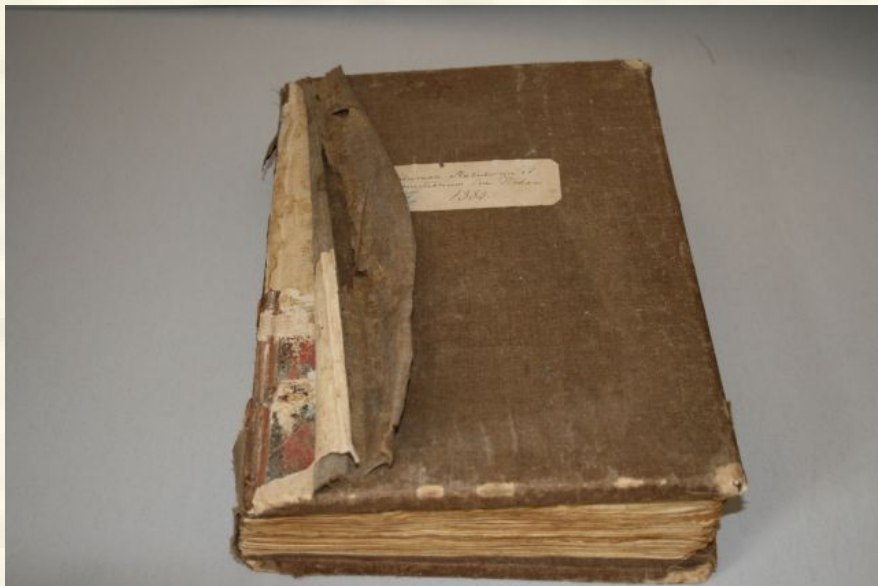

KRITERIJ za K-R POSEG

- VRSTA POŠKODBE
(lokacija, stopnja)
- POMEMBNOСТИ
GRADIVA
- STOPNJA
OHRANJENOSTI
- UPORABA
- KOLIČINA

FOTO IN PISNA DOKUMENTACIJA

SUHO ČIŠČENJE,

MOKRO ČIŠČENJE

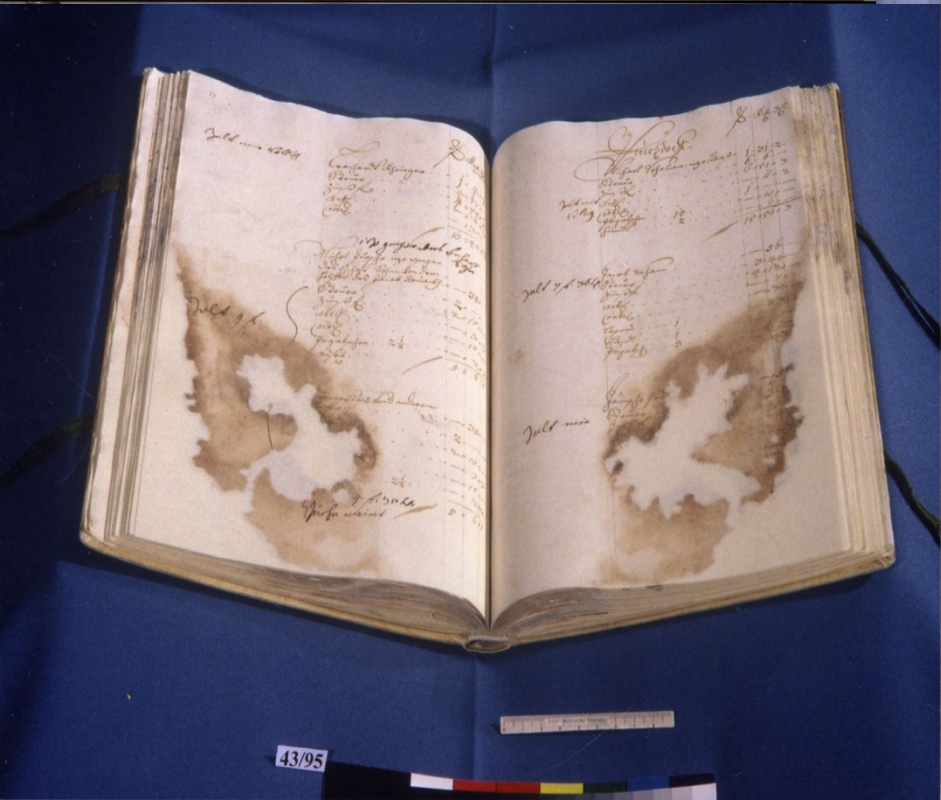

DOLIVANJE CELULOZNE PULPE

ROČNO DOPOLNJEVANJE

43/95

43/95

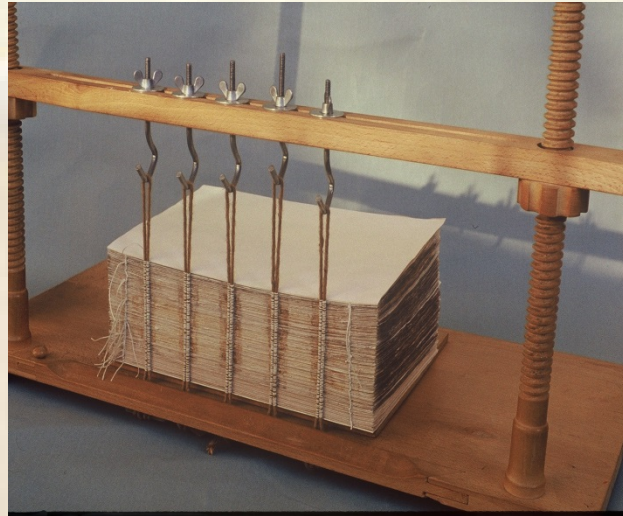
KAJ JE KNJIGA ?

KNJIŽNI BLOK

POVEZAN
in
ZAŠČITEN

S PLATNICO

GIBLJIV
OBJEKT

DEFINICIJA KNJIGE

SSKJ: Knjiga je večje število
trdno sešitih tiskanih listov

ALI JE TO TUDI RES ???

Knjiga JE VEČJE ŠTEVILO
SEŠITIH, VEZANIH, SPETIH ALI ZLEPLJENIH,
LISTOV, ZAŠČITENIH S PLATNICAMA

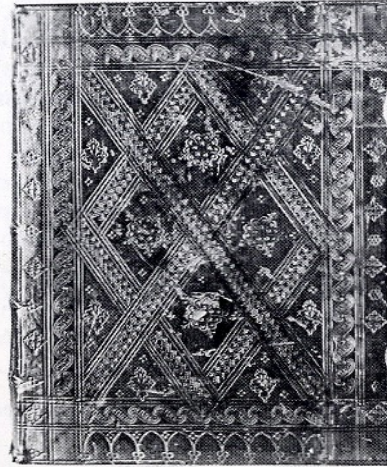
TIPI KNJIG:

- **MATERJAL**
(pergament, papir, les...)
- **NAČIN IN VRSTA ZAPISA**
(rokopis, tisk, besedilo, slike..)
- **ŠTEVILO LISTOV, LEG**
(1 or več leg)
- **TIP POVEZAVE K. BLOKA**
(Šivan, spet, lepljen...)
- **OPORA V PLATNICI**
(mehka, trda)

KAJ JE KNJIŽNA VEZAVA?

A

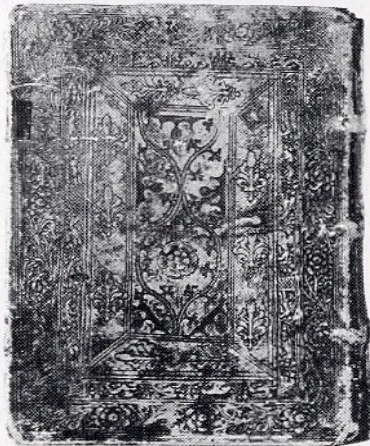
B

SLIKA 18

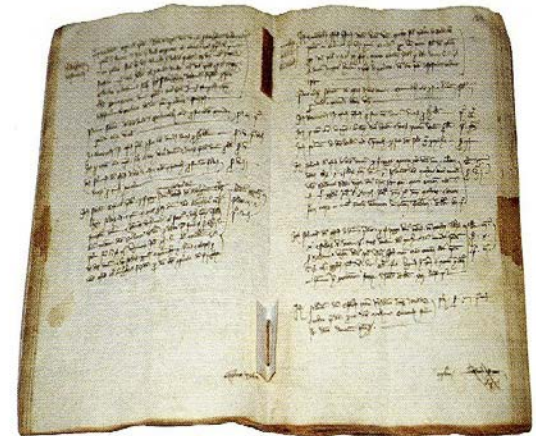
Zunanja talona

C

D

SLIKA 19

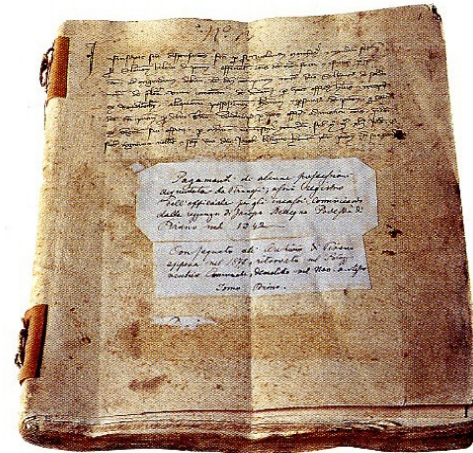

Notranja talona

VRSTE KNJIG

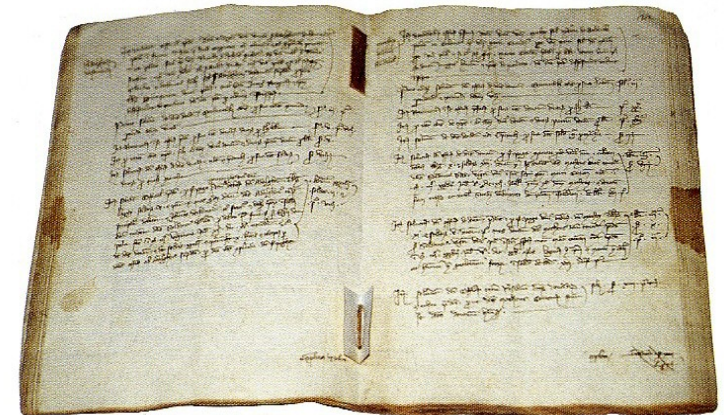
- TRDO VEZANE
- MEHKO VEZANE
- ENOPOLNE
- VEČPOLNE

SLIKA 18

Zunanja talona

SLIKA 19

Notranja talona

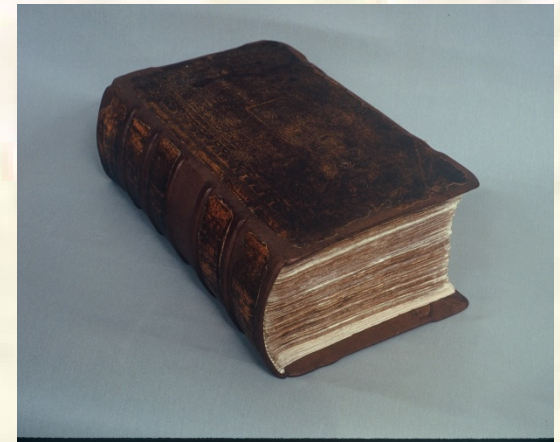
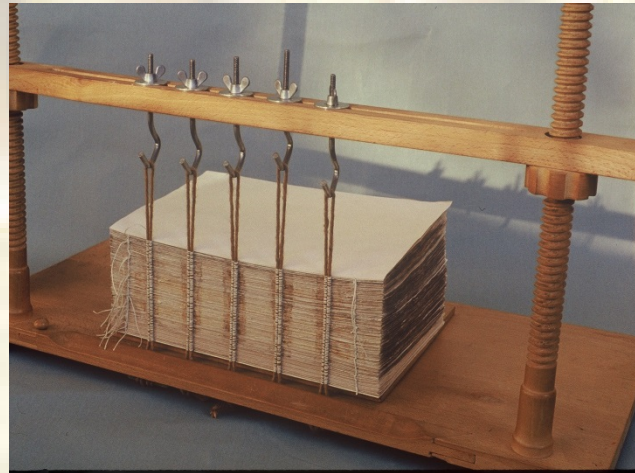
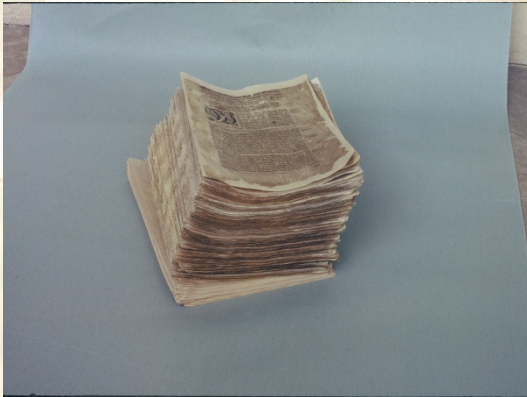
KNJIŽNI BLOK

LIST preganemo v POLO

POLE zložimo v LEGE

LEGE zložimo v KNJIŽNI BLOK

KNJIŽNI BLOK povežemo in zaščitimo s
PLATNICO

CILJ K-R POSEGOV

Z OBNOVO PRIBLIŽATI IZVIRNIKU TAKO
V MATERIALU KOT V IZVEDBI

OHRANJATI in **NE** SPREMENJATI
HISTORIČNIH ZNAČILNOSTI

INKUNABULA (Fust & Schoffer, Mainz 1460, Gspan 193)

INKUNABULA (Fust & Schoffer, Mainz 1460, Gspan 193)

INKUNABULA (Fust & Schoffer, Mainz 1460, Gspan 193)

VELIKEGA POMENA

PRIMERNI PROSTORI

za uporabo
razstavljanje in predvsem

USTREZNO TRAJNO HRAMBO

HVALA za POZORNOST in VABLJENI na OGLED RAZSTAVE!